

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET ♦♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR

:: :: Kéziratok és szakkérdések :: ::
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
(Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11
: :: II. emelet 213.) fogad el. :: ::

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

M. Kir. Halélettani és Szenny-
vztisztító Kísérleti Állomás

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj. {
Egész évre 12 pengő.
Fél évre 6 pengő.
Külföldre egész évre 16 pengő.
Állami alkalmazottaknak 50%-os kedvezmény jár.

:: :: Verantwörtlicher Redakteur: :: ::
Dr EMIL UNGER.

:: Administration: Ungarischer ::
Landes Fischerei Verein,
BUDAPEST, V.,
:: Kossuth Lajos-tér 11. II. 213. :: ::

HALÁSZAT — (FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI
Organ des Ungarischen Landes Fischerei Vereins Budapest.

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässerbe-
seitigung, Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

TARTALOM: A halászati tanfolyam. — Felhívás. — Újabb három esztendő a balatoni pontyjelölések történetéből. — Újdonságok. — Vegyesek. — Társulatok — Egyesületek. — Árverési hirdetés. — Külföldi lapszemle. — Árjegyzések. — Hirdetések.

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: Dreitägiger Fischerei-Lehrkurs (Aufruf). — Weitere drei Jahre aus der Geschichte der Karpfenmarkierungen am Balatonsee. — Gesellschaften und Vereine. — Vermischte Mitteilungen. — Auslandschau. — Fischpreise. — Annoncen. —

ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET.

Felhívás háromnapos halászati tanfolyamon való részvételre.

Egyesületünk választmánya legutóbbi ülésén elhatározta hogy tagjai és a „Halászat” olvasóközönsége részére télen az erre legalkalmasabb időben: 1936. január vagy február hónapban halászati tanfolyamot rendez.

Tekintettel arra, hogy Egyesületünk legutóbbi ilyen tanfolyamának megtartása óta már csaknem egy évtized telt el, s hogy úgy a nyíltvízi, mint a tógazdasági halászati tudomány és gyakorlat ezen idő alatt igen sokat haladt, bizton reméljük, hogy olvasóink az egyesület vezetőségének eme szándékát örömmel fogadják és a tervbevetett tanfolyamon, mely a halászat és haltenyésztés legaktuálisabb kérdéseit óhajtja mindenki részére érthető módon s a legmegfelelőbb időben elméleti és gyakorlati szakemberekkel tárgyaltatni, igen számosan fognak résztvenni.

Súlyt helyezünk arra, hogy tanfolyamunkon a *természetes tavak és a folyóvizek halászmesterei és halásza* is minél számosabban vegyenek részt, mert a tanfolyam anyagát úgy állítják össze, hogy az a természetes vizek halászata föllendítésének eszközeit is tárgyalni fogja. Tógazdák és tógazdasági halászok pedig hasznos dolgokkal gyarapíthatják tudásukat a ponty-és a mellékhalak tenyésztésére vonatkozó legújabb ismeretekkel, mindig szemelőtt tartva a gyakorlati szempontból fontos és bevált megállapításokat.

Az érdeklődőket egyelőre csupán arra kérjük, hogy *részvételi szándékukat egyszerű levelező-lapon mielőbb bejelenteni szíveskedjenek*, közölve egyúttal azt is, hogy január második felét, vagy február első felét tartják-e megfelelőbb időnek a tanfolyam megtartására.

A jelentkezés határideje december hó elseje.

A tanfolyamon csak azok vehetnek részt, akik ezen időpontig részvételi szándékukat név, foglalkozás, pontos lakcím közlésével a „Halászat” szerkesztőségéhez, Budapest, II., Herman Ottó-út 15. bejelentik.

A tanfolyam díjtalan, és annak részletes programját a „Halászat” decemberi számában az előadók és a jelentkezett résztvevők névsorával együtt közölni fogjuk. Budapest, 1935. november hó 15-én.

AZ EGYESÜLET ELNÖKSÉGE.

FELHÍVÁS.

Tisztelettel kérjük Egyesületünk mindazon tagjait és lapunk azon előfizetőit, akik fizetési kötelezettségüknek még most sem tettek eleget, hogy tagdíj- illetve előfizetési díj hátralékaikat, melyeknek összege **multhavi lappeldányokhoz csatolt postatakarékpénztári lapokon egyénekenként fel van tüntetve**, e lapok felhasználásával haladéktalanul befizetni szíveskedjenek. Akik fizetési kötelezettségüknek jelen felszólításunkra sem tesznek eleget, azoktól tartozásaikat a közel jövőben postai megbízás útján leszünk kénytelenek beszédelni.

Budapest, 1935. november hó 15-én.

AZ EGYESÜLET ELNÖKSÉGE.

Újabb három esztendő a balatoni pontyjelölések történetéből.

A balatoni pontyjelölésekről első ízben a „Halászat“ 1933. évi májusi számában próbáltam összefoglaló beszámolót nyújtani.¹ Ebben az összeállításban az 1928. nov. 28-án megkezdett és négy éven keresztül 1932. dec. 2-ig folytatott jelölési időszak eredményeit dolgoztam fel.

A jelölés kezdettől fogva a mai napig az Unger Emil dr. által bevezetett puha alumínium-szalagokkal történik, olyképp, hogy a szalag hegyes végét, az ivadék farkúszója közelében, az előzetesen késheggyel átszúrt farkizmon áthúzzuk, a jelnek hegyét a szélesebb másik végén kivágott hat nyílás egyikén átfűzzük és a szalagból egy-két nyomással leszakíthatatlan gyűrűt formálunk.

Hogy az immár nyolcadik éve alkalmazott eljárás a hal egészségére nem ártalmas és az állatot létért való küzdelmében számottevően nem gyengíti le, ezt elég meggyőzően bizonyítja az újra kihalászott, jelzett pontyok aránylag jelentékeny számán kívül az a megfigyelésünk, hogy ezek a „fémjelzett“ halak valamennyien begyógyult sebbel, friss egészségben kerültek újra napvilágra. Akadtak köztük pontyok, amelyek 15—20 dekás korukban kapták a gyűrűt és mint 3 kilós példányok virgonc elevenen kerültek újra hálónkba.

Az első négy évben visszaszerzett pontyjelek vizsgálata azt mutatta, hogy a rájuk nyomott számok és betűk láthatók és olvashatók maradtak, még ha két, sőt három éven át voltak is tavunk eléggé lúgos vizébe merülve.

Úgy vettük észre, hogy a pontyivadékok „öltözéke“, vagyis az, hogy pikkelyesek, vagy tükrösek-e, továbbá a behelyezésük időszaka, hogy t. i. teletésük előtt, vagy teletésük után kerültek-e új elemükbe: mindezek a körülmények nem voltak számbavehető befolyással e pontyok élet- és fejlődésképessegeire.

Ami már most a jelölés két legfontosabb céljának, a növekedés és vándorlás arányának, illetve mértékének megállapítását illeti, az első négy év adatai annak a következtetésnek előlegezésére indítottak, hogy azok a valóban nemes fajtájú egynyaras ivadékok, amelyek — aránylag rövidebb szállítási idő után — jó egészségben érkeztek a bárkázás helyére és 15 dekás súlyban kapták meg a jelet a téli hónapok egyikén, könnyen elérhetik a 80 dekás, sőt — szerencsés körülmények között — az egy kilós súlyt is az első nyaruk után, amelyet új hazájukban éltek át. A második nyár végén megközelítik a második kilót és a harmadik nyár folyamán már a harmadik kilót is elérhetik. Hozzáfüztük azonban, hogy ilyen kevés számú adatból általános érvényű következtetést még korai volna levonni, mert a növekedésképeségben az *egyéni hajlamosságnak* is nagy a szerepe, ahogy ezt már a balatoni fogások növekedési viszonyainak tanulmányozásánál is tapasztalhattuk.²

Ami a különböző „törzsek“-et vagy fajtákat („rassz“-okat) illeti, az első négy év után nem állott még elegendő tapasztalat rendelkezésre a különböző eredetű nemes pontyok gyorsabb vagy lassúbb növekedő képességének megítélésére nézve. Nyilvánvaló azonban,

¹ V. ö. a „Bulletin français de pisciculture“ 1933 aug.-i számában megjelent dolgozatomat, melyben a kérdést kissé részletesebben, történeti előzményeivel tárgyaltam és megkísérleltem a 4 év tapasztalataiból a tanulságokat is levonni.

² V. ö. szerző tanulmányát „A balatoni fogásról“ a Természettud. Közöny 1932 márciusi számában.

hogy balatoni új otthonukban, mely a „szülővíz“-nél aránytalanul tágasabb s ahol a létért vagyis az eleséget való küzdelem sokkal keservesebb, mert mesterséges táplálásban nem részesülhetnek: a meredek hátú fajták évről-évre jobban megnyúlnak és valószínűleg már néhány nemzedék után, anélkül, hogy a balatoni őspontyokkal kereszteződnenek, inkább hengeresebbé, alacsonyabb hátúakká válnak.

Ez a megfigyelés egyébként összevág Sklower vizsgálatainak eredményével a pontyok alakváltozásáról.³ A ponty-rasszok megkülönböztetése tekintetében Kelet-Porosországban végzett több éves megfigyelések annak megállapítására vezettek, hogy egy ponty-típus csak az ő saját őshonos vizében marad meg állandóan azonosnak (stabilnak). Ha ez a halfajta az ő eredeti vizétől eltérő életfeltételek közé jut, külső habitusa is mindjárt módosulni kezd. Pl. ha enyhébb klímájú helyről zordobb éghajlat alá kerül, a test-magasság bizonyos csökkenése és ugyanakkor a szélesség növekedése lesz nála észrevehetővé. Már pedig közismert, hogy a Balaton klímája jóval zordabb azokénál a tavakénál, amelyekben a mi nagy tavunkba behalásított ivadékok nevelődnek. Az őszi és téli évszakok heves és hosszantartó É-i és ÉK-i szelei erős próbára teszik és alaposan meghajszolják az ilyen szilaj víz- és jégmozgáshoz nem szokott halacskákat.

Az 1933. év elejétől eltelt közel háromesztendő újabb értékes tapasztalatokhoz segített a pontyjelölések és azok eredményei terén. Újabb jelölések történtek az 1934. év november és december hónapjaiban: összesen kilencven db jelet helyeztünk el Siófokon és Fonyódon; ezekből, valamint az 1930. év óta megjelölt ivadékokból ez év októberéig bezárólag újabb 29 példány került hálóba és horogra. A visszaszerzett jelek százaléka evvel az 1933. év tavaszán konstataált 5,4%-ról 8,4%-ra emelkedett, ami elég szép eredménynek mondható, ha figyelembe vesszük a Balaton több, mint 600 négyzetkilométernyi (106.000 kat. hold) kiterjedését és azt a sok gátló körülményt (orvhalászok, orvhorgászok, patakok, sédek, árkok, bereklevezető csatornák stb.), amelyek a jelzett pontyok kezünkre kerülését megnehezítik.

A következőkben áttekinthető táblázatokba igyekszünk foglalni a jelzett pontyok behelyezési körülményeit és egy másikba a visszaszerzett pontyok adatait a jelölési kísérletek kezdetétől, illetve 1933. áprilistól egészen e sorok írásáig.

A fent csoportosított adatokra vonatkozólag néhány általános megjegyzésünk van:

1. A behelyezési súlyok csak becslés szerint, nem pedig pontos mérlegelés alapján vannak megadva, mert a jeleknek az ivadékokra való ráerősítése a Balatonon, hajózás közben történik, hol is a hevesen ficánkoló halacska súlyra és hosszúságra való megmérése érhető nehézségbe ütközik.

2. A kifogott apró, még ivadék számba menő jelzett pontyokat, u. m. az 1., 2., 11-től 26. sorszámig, összesen 18 db-ot a jelek leolvasása után, nagyrészt még a halászhajóból visszaerésztették a Balatonba, „hogy éljenek tovább és gyarapodjanak.“ Ennélfogva ezeknek a kis pontyoknak méretadatai sem tekinthetők tökéletesen pontosoknak. Kivételt alkotnak azonban a 12., 13., 18., 20., 23., 25. és 26. sorszám alatti ivadékok, amelyeket halászmesterünk a siófoki telepre hozott be; ezeket csak az itt történt pontos lemérés után egy-két nap múlva

³ Bulletin français de pisciculture, Orléans, 1933 januári szám.

A) Táblázat a jelzett pontyok behelyezéséről.

1928—1935.

A jelölések				Pontyjelek sorszáma	Pontyivadékok		Balatonba bocsátás környéke
sor-száma	ideje	helye	drb száma		súlya dkg	eredete	
1	1928 XI. 28	Siófok	100	3401—3500	25—35	M. Tógazd. fehérmegyei tavai	Bfüred-Alsóörs
2	1928 XI. 29-30	"	150	3501—3650	25—35	"	Almádi-Tihany
3	1928 XII. 1	Bföldvár	50	3651—3700	35—50	Bföldvári tógazd.	Udvari-Örvényes
4	1928 XII. 10	Siófok	50	1701—1750	25—28	Somogyfoki tógazd.	Arács-Tihany
1929. évben nem volt pontyhalasztás és nem volt jelölés sem							
5	1930 XI. 20	Fonyód	79	1801—1879	15—20	Inkey P. tógazd.	Kisörs-Badacsony
6	1930 XII. 1	Siófok	21	1880—1900	12—15	Adándi tógazd.	Siófok-Tihany
7	1930 XII. 10	Bföldvár	54	301—314, 316—321, 323—330, 332—54, 357—360			Bföldvár-Örvényes
8	1931 XI. 17	Siófok	19	2301—2319	25—40	Bföldvári tógazd.	Siófok-Kenese
9	1931 XI. 17	"	18	2320, 2331—6, 2338—2348	12—15	Adándi tógazd.	
10	1932 IV. 23	Fonyód	40	1901—1940	12—16	Tatai tógazd.	Siófok-Füzfő
11	1932 XI. 19	"	50	8201—8250	12—16	Inkey tógazd.	Ábrahám-Badacsony
12	1932 XII. 2	Siófok	51	2801—2, 2820—21, 2826, 834—35, 2842, 2845—46, 284, 2857-59, 2862—2900	12—16	Corchus és Inkey tógazd.	Kisörs-B-ládbi
13	1934 XI. 6	Siófok	30	401—430	14—15	Somogyfoki	Alsóörs-Almádi
14	1934 XI. 8	Fonyód	30	431—460	18—25	Majsai tógazd.	Füzfő-Bfüred
15	1934 XII. 6	"	30	3801—3830	18—25	" "	Ábrahám-Szigliget
						" "	Szepezd-Örvényes

vittem ki újra a nagy Balatonba, teljesen egészséges állapotban, az újra visszaerősített jellel együtt.

A 6. és 10. sorszámú, Keszthely alatt horoggal kifogott jelzett ponty beküldött méretadatait, sajnos, megbízhatatlannak kell minősítenünk, különösen ami a megadott hossz méreteket illeti (kilónál jóval nagyobb pontyok 32 és 27 cm hosszúaknak vannak feltüntetve, noha tapasztalaink szerint ilyen hosszú pontyok legfeljebb 50—80 dekákas szoktak lenni). Ellenben a 19. sorszámú, Boglár alatt Gáspár Sándor sporthorgász által

kifogott ponty adatait személyes kezelőnk teljesen pontosnak találta.

Ami a visszakérült jelzett pontyok viszonylagos számát illeti, azonnal szembeütünk, hogy az 1934 novemberében jelzett ivadékokból, szám szerint 60 darabból nem kevesebb, mint 13, vagyis 22%, a decemberben megjelölt 30 darab közül 6 ponty került újra felszínre, vagyis kerek 20%.

A 4., 6. és 9. sorszámú jelzett ponttyal együtt 10-re emelkedett azoknak az újra kifogott nemes pontyoknak

B) Táblázat a jelzett pontyok kifogásáról.

1933 április 6-tól 1935 okt. 30-ig.

A kihalászás				A kifogott ponty			Pontyjel száma	Behelyezési		Gyarapodás súlyban
sor-száma	ideje	helye	módja	súly	hossza	pikkelyes? tükrös?		idő	súly	
1	1933 VI. 6	Balatonberény	nagyháló	0:30	24	pikkelyes	8236	1932 XI. 19	16	14
2	" V. 17	Öszöd	gyalogháló	0:30	27	tükrös	8238	" XI. 19	16	14
3	" V. 18	Balatonlelle	" "	1:60	41	"	1833	1930 XI. 20	20	1:40
4	" V. 30	Szemes	" "	1:90	42	"	1903	1932 IV. 23	16	1:74
5	" VI. 10	Szárszó	" "	2:30	52	"	339	1930 XII. 10	35	1:95
6	" VII. 3	Keszthely	horog	1:97	32	"	1927	1932 IV. 23	16	1:80
7	1934 IV. 2	Gyenesdiás	nagyháló	1—	35	?	8244	1932 XI. 19	16	0:84
8	" V. 29	Balatonkeresztúr	varsa	0:92	36	tükrös	8214	" 19	16	0:76
9	" VI. 10	Boglár	horog	1:78	48	"	1931	" IV. 23	16	1:62
10	" VII. 13	Keszthely	horog	1:30	27	"	2859	" XII. 2	15	1:15
11	" XII. 5	Keszthely	nagyháló	0:25	27	?	459	1934 XI. 8	20	0:05
12	" XII. 20	Budatava	"	0:30	27	tükrös	408	1934 XI. 6	25	0:05
13	" XII. 27	Kenese	"	0:28	26	"	427	1934 XI. 6	20	0:08
14	1935 I. 5	Győrök	"	0:25	26	"	438	" XI. 8	20	0:06
15	" I. 5	"	"	0:20	21	"	3828	" XI. 8	20	—
16	" III. 18	Öszöd	"	0:15	19	pikkelyes	3814	" XII. 6	15	—
17	" III. 20	Tihany	"	0:25	24	?	427	" XI. 6	20	0:05
18	" III. 21	Világos	"	0:20	25	?	417	" 6	15	0:05
19	" IV. 12	Balatonlábdi	varsa	0:25	23	tükrös	457	" 8	15	0:10
20	" IV. 14	Világos	nagyháló	0:25	20	?	407	" 6	20	0:05
21	" V. 22	Szántód	"	0:35	29	?	431	" 8	20	0:15
22	" V. 27	Balatonlábdi	varsa	0:25	22	pikkelyes	3802	" XII. 6	20	0:05
23	" V. 29	Kereked	nagyháló	0:32	25	?	423	" XI. 6	20	0:12
24	" VI. 16	Örvényes	"	0:25	23	?	3812	" XII. 6	30	0:05
25	" VI. 22	Balatonfüred	"	0:45	30	tükrös	430	" XI. 6	20	0:25
26	" VI. 26	Balatonarács	"	0:43	30	pikkelyes	416	" 6	20	0:23
27	" VII. 27	Akali	"	0:67	36	"	420	" 6	20	0:47
28	" VIII. 30	Rendes	"	0:55	31	tükrös	3813	" XII. 6	20	0:35
29	" X. 8	Balatonlábdi	varsa	1:10	36	pikkelyes	3805	" 6	25	0:85

száma, amelyeket Inkey Pál báró pompás ivadékszállításnyából 1932 április 23-án Badacsony és Ábrahámhegy között bocsátottunk be a Balatonba. Ebből az alkalomból 40 drb, átlag 15 dekás ivadékokat láttunk el ellenőrző jelekkel és ennek a mennyiségnek *negyedrészt, 25⁰/_o-át* láthattuk viszont két éven belül, a legutolsót *több, mint 1.60 kilós súlygyarapodással!*

Az 1., 2., 7. és 8. sorszámú jelzett pontyok az 1932 nov. 19-i fonyódi behalásításból valók. Idáig 8⁰/_o került napfényre ebből a csoportból. Gyarapodás szempontjából főleg a múlt év áprilisában kifogott kerek egy kilós érdemel említést, amely tehát tavasztól tavaszig több, mint 80 dkg súlyszaporulatot ért el a Lábdi és Keszthely közötti, haltáplálékban nyilván legdúsabb vizekben.

Megemlítést érdemel a fentti táplázatból a 3. sorszámú (1833 jelzésű) Balatonlelle alatt hálóba került ponty, amellyel 8⁰/_o-ra emelkedett az Inkey-féle törzsből eredt, Fonyódon 1932 nov. 20-án megjelölt és újranyerés jutott nemes, valóban gyors növesű pontyok száma. Ez a példány két balatoni nyárban közel másfél kiló húst szedett magára.

Az 5. sorszámú, Szárszó alatt hálóba jött 339. jelzésű ponty még ennél is nagyobb hússzaporulatot tett szert. Ez a balatonföldvári eredetű, 35—40 dekás korában vizünkbe eresztett kétnyaras ivadék 1930 dec. 10-től 1933 jún. 10-ig, vagyis a Balatonban töltött harmadik nyara elején 2.30 kg súlyt ért el, amiből közel két kg balatoni táplálkozás eredménye. Ezzel a pontyval a Földvár és Örvényes közt bebocsátott 54 drb. jelzett halból 9 példány, vagyis 17⁰/_o került újra napvilágra.

A természetes haltáplálék értékesítése szempontjából különös figyelmet érdemel a közelmúlt hetekben varsába került, 29. sorszámú 1.10 kilós jelzett ponty (3805. számú jel), amely decembertől októberig, tehát egy balatoni nyár folyamán kb. 85 dekás gyarapodást ért el. Ez a majsai tógazdaságból származó, egészséges, kb. 20—25 dekás nagyságban behelyezett ivadék — úgy látszik — mindvégig a Szepezd és Badacsony közt húzódnó hinaras parti vizekben tanyázott, míg a badacsonyi nádas szélén felállított varsába nem futott.

A pontyok balatoni vándorlására vonatkozólag különösen említésre méltó megállapításra nem nyújtott alkalmat ez a második vizsgálati periódus. Az a korábbi megfigyelésünk, hogy a tógazdaságok sekélyebb és általában bővebb természetes táplálékot kínáló vizéhez szokott pontyivadékok a Balatonban szívesen húzódnak a keszthelyi öböl sekélyebb, hinaras vizei felé, mai nap is megállja a helyét, mert az újra kifogott nagyobb, kilós vagy annál is nagyobb pontyok túlnyomó része került Badacsony és Keszthely között horogra vagy hálóba. De valószínűleg ezen a partvidéken esik aránylag a legtöbb nemes — és ki tudja, hány *jelzett* — ponty az errefelé legdúsabban arató orvhalászok zsákmányául is!

A Balaton nyugati medencéjébe halasított pontyok általában nem igen vándorolnak át a tihanyi szoroson, de viszont a Siófokról kiinduló ivadékbárkák halai sem szokták a keleti mélyebb medencét a nyugatival felcserélni. Csak egyetlen egy kivételt találtunk ez alól, de ez aztán eléggé meglepő! A Keszthelyen 1934 júl. 13-án horogra került 2859 jelű somogyfoki ponty, amely Alsó-örs táján került ki a bárkából 1932 dec. elején, végig vándorolta a Balatont, majdnem egész hosszában (kb. 70 km) és egy és fél balatoni nyárban kerek egy kiló súlygyarapodásra tett szert.

Ezenkívül — vándorlás szempontjából — még csak a 21. sorszámú (431-es jelű) ivadék érdemel említést,

amely cca. 20 dekás korában Ábrahám és Szigliget között került a Balatonba és már fél év után a szántódi „Sáros” tanyában keresgélt, amikor — az idei májusban — majdnem kétszer akkora nagyságban (35 dkg) a siófoki motoros-halászok zsákmányul ejtették. Azóta már Isten tudja melyik sarkában kalandozik a Balatonnak, mert a vállalkozó szellemű halacskát — visszakapcsolt farkgyűrűjével együtt — természetesen ismét elemébe bocsátottuk vissza.

Befejezésül még csak azt fűzzük hozzá ehhez a második számú beszámolóinkhoz, hogy az idei félben is nagyobb mennyiségű jelölést szándékozunk Unger Emil dr. közbenjöttével végrehajtani és reméljük, hogy a jövő év végén még érdekesebb tanulságokkal leszünk gazdagabbak a pontynak balatoni fejlődésére és vándorlására vonatkozólag.

Lukács Károly dr.

* * *

A kifogott jelzett pontyokról szóló adatok feldolgozásánál véletlenül kimaradt egy idei júliusi szerencsés horgász-zsákmányról szóló megemlékezés, amely a „Halászat” 1935. augusztusi számában jelent meg. A 3819. számú jellel ellátott, Szepezd és Örvényes között a Balatonba bocsátott és ez időben 15—20 dekás majsai eredetű szép egynyaras tükörpontyról szól a feljegyzés. Simairity Károly sporthorgász fogta ki ezt a gyűrűzött ivadékot júl. 15-én, amely időpontban már 49 dekásra és 31 cm. hosszúra nőtt a Balaton zalai parti hinaras vizében. Ezzel a lelettel 30-ra emelkedett az első beszámoló óta visszakerült pontyjelek száma, százalékosan kifejezve pedig a jelölési akció kezdetétől fogva 8·55⁰/_o-ra nőtt immár az újra kifogott jelzett halak arányszáma.

L. K.

UJDONSÁGOK—VEGYESEK.

A budapesti városi vámok rendezése ügyében 73 1935. sz. alatt az egyesület Budapest székesfőváros polgármesteréhez a következő beadványt intézte:

„Alulírott Országos Halászati Egyesület, mint a magyar haltenyésztés, halászat és halkereskedelem érdekképviselete, azzal a tiszteletteljes kéréssel fordulunk Méltóságodhoz, méltóztatásuk a „Budapesti városi vámok jegyzéke” korszerű átdolgozásával kapcsolatban oly értelemben rendelkezni, hogy

1. Budapest pályaudvaraira vasúton, hordókban, vagy különleges berendezésű halszállító vasúti kocsiokban, vízben érkező élőhal-küldemények után a városi vám a vasúti fuvardíj fizetésének alapjául szolgáló súly után rovassék le, mégpedig a *friss húsr*a megállapítandó vámtétel *egyharmad részének* alapul vételével;

2. a friss, besózott, szárított halak vámtétele azonosnak vétessek a *friss hús* vámtételével.

Tiszteletteljes kérésünk indokolása a következő:

A jelenlegi „Budapesti városi vámok jegyzéke” a halat, tekintet nélkül arra, hogy az élve, vízben, vagy friss állapotban, jegelve vagy más (sózott szárított) módon érkezik Budapestre, egyaránt a 10-es tételszám alá foglalja. Vámtétele 100 kg-ként 27 fillér. Ugyanehhez a tételszámhoz tartozik többek között a tej, tejfel, baromfi, kávé, vaj, sonka, sajt, bor stb. Ezzel szemben a friss hús, a leölt állatok a 9/c. tételszám után fizetik a fogyasztási adót, mégpedig 100 kg-ként 21 fillért.

Tekintettel arra, hogy a főváros a városi vámot a beérkező szállítmányok bruttó súlya alapján veti ki, a halak jelenleg érvényes vámtételét kettőzött alapon tartjuk méltánytalannak:

I. túlmagas a vámtétel, mert nincs tekintettel az árucikk valóságos értékére és

II. figyelmen kívül hagyja a különböző árucikkek nettó és bruttó súlya közt levő differenciát, a tarát, melynek az egyes árucikkeknél előálló különbözősége igen nagy mértékben befolyásolja a „bruttó áru” valóságos értékét.

Ad. I.

A budapesti pályaudvarokra érkező élőhal-szállítmányok 99⁰/_o-a ponty. Az elsőrendű élőponty kiskereskedők részére meg-

állapított kg-kénti ára, hivatalos lapunk, a „Halászat” adatai szerint, az utóbbi években a következőképpen alakult:

1927. február havában	230 fillér
1928. „ „	230 „
1929. „ „	200 „
1930. „ „	230 „
1931. „ „	200 „
1932. „ „	155 „
1933. „ „	110 „
1934. „ „	100 „
1935. „ „	110 „
1935. március	100 „
1935. április	95 „

Ez a katasztrófálisnak nevezhető áralakulás feleslegessé tesz minden kommentárt.

Ad. II.

Ha figyelembe vesszük a fenti élőponty árakat, nyilvánvalóvá válik, hogy a Budapestre érkező és 99%-ban pontyból álló élőhal-szállítmányok már akkor is nagyobb vámot viselnek a baromfi és friss húsnál, ha ezeknek az árucikkeknek nettó súlyát vesszük az összehasonlítás alapjául. Azonban a közteherviselés aránytalansága fokozott mértékben válik szembevetendővé, ha a bruttó súlyt tesszük meg összehasonlításunk alapjának. Egyetlenegy szállításra kerülő árucikknek sincs olyan nagy taraja, göngy-súlya, mint az élőhalnak. Az egyes évszakok, az időjárás, a hal minősége és nagysága, a szállítás mikéntje és időtartama szerint csak a göngyöleg egyik része, maga a víz, a nettó súly háromszorosától a tízszereséig terjed. A tara másik része, a szállító edény: hordó, kád, stb. további 100%-os megterhelését jelenti a nettó halküldeménynek.

Mínt hogy a szállítás alatt lévő élőhal nettó súlya csak egy töredéke a bruttó súlynak, észszerűen és igazságosan csak a szállítmány értéke, vagy egy méltányosan megállapított átlagsúly alapján tarifálható. Ez az elgondolás vezet a különböző államok vasutait, amikor egyrészt mérsékelt díjtételeket állapítanak meg s azokat is csak a bruttó súly egy bizonyos hányada után számítják. Ez az elgondolás vezette a székesfehérvári illetékes szerveit is, amikor a fővárosi fogyasztási adó megállapításánál egy méltányos átlagsúlyt írtak elő számítási alapul (173. 903/1923 VI.). Ezzel szemben a városi vám kivételénél a mai gyakorlat az, hogy a vámfizetés alapjául a vasút által megállapított díjköteles súly szolgál. Ez a hordókban érkező élőhal-szállítmányoknál a tényleges bruttó súly, a hal szállító vagonoknál a kocsisúlyból kétharmad része. Így áll elő, hogy pl. egy 300 literes ürtartalmú hordóban érkező 30 kg súlyú élőhal-szállítmány után 350—360 kg a vámfizetés alapja vagy pl. egy 15 tonnás halaskocsiban érkező 20—30 q-ás szállítmány 10.000 kg után fizeti a városi vámot.

A jelenlegi helyzet feltétlenül tarthatatlanságát számtalan konkrét példával lehetne igazolni. Ezek a példák ad absurdum fokozhatók. Elégségesnek tartjuk azonban, ha csak a kávéra utalunk, melynek értéke sokszorosa a ponty értékének, göngyöleg-súlya elenyésző hányada csak az élőhal göngyöleg-súlyának, s mégis ugyanezt a vámtételt fizeti. A gyakorlatban az élőpontyot ötvénszer akkora vám terheli, mint a kávé! A hal szállító kocsikban elvámolásra kerülő sokezer liter közönséges kútvizet a mai elvámolási gyakorlat a bornak, tejnek, vajnak, kávénak a vámtételével sújtja.

Méltóságos Polgármester Úr!

Az itt előadottak alapján — azt hisszük — igen mérsékelt igényű, az igazságos közteherviselés elvéből folyó számításoknak még mindig mélyen alatta álló az általunk megvalósítani kért javaslat, mert ha az élőhal valóságos értékének és minden más árucikkneké összehasonlíthatatlanul nagyobb bruttó súlyának figyelembe vételével terhelhetnék meg a városi vámmal, akkor vámtétele nem a harmadrésze, hanem legalább egyötöde kellene, hogy legyen a friss hús vámtételének.

Tiszteletteljes kérésünket megújítva és annak jóindulatú teljesítését kérve, vagyunk Méltóságod iránt megkülönböztetett tisztelettel:

Budapest, 1935. július 27.

RÉPÁSSY MIKLÓS s. k. alelnök.

Az egyesület egy pótlólag beadott kérvényben azt is kérte, hogy a városi vámok tervbe vett korszerű átalakítása előtt az egyesületet hallgassák meg és előterjesztéseit vegyék figyelembe. Reméljük, hogy ez meg fog történni és ez által ez a sérelmes ügy kedvező megoldást fog nyerni.

A halgazdaságtan egyetemi oktatásának újabb rendezése és jelenlegi helyzete. Olvasóinknak annak idején beszámoltunk róla, hogy a kir. m. egyetemi Közgazdaságtudományi Karon, a Mezőgazdasági Osztály tanrendje keretében lapunk szerkesztője a halgazdaságtant, mely tárgykörből 1931-ben egyetemi magántanári képesítést nyert, mint nem kötelező tantárgyat

előadja. Ezek az előadások az 1931/32. tanév második felétől nem is szüneteltek mindaddig, amíg az önálló Közgazdaságtudományi Kar meg nem szűnt, illetve a Kar be nem szerveztetett a m. kir. József Nádor Műegyetembe, ami az 1934/35. tanév első felében történt meg. A múlt tanévben a volt Közgazdaságtudományi Kar nyilvános rendes és rendkívüli tanárai ilyen minőségben, az új elnevezést is nyert Műegyetemre: a m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemre lettek kinevezve. — Ugyanez történt a m. kir. Állatorvosi Főiskolával és a régen Besztecebényán, Trianon után pedig Sopronban elhelyezett m. kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskolával, illetve ezek professzoraival, egyidejűleg. A nevezett főiskolák *mint újabb karok szerveződtek be az így kibővült Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetembe*, melynek jelenleg az átszervezés után a következő karai vannak: 1. mérnöki és építésmérnöki, 2. gépész- és vegyészmérnöki, 3. bánya-, kohó- és erdőmérnöki, 4. mezőgazdasági és állatorvosi és 5. közgazdaságtudományi kar. Mindegyik kar két osztályra tagozódik.*

Az ilyen nagyszabású átszervezés következtében úgy a régi Műegyetem mint a fentnevezett főiskolák magántanárainak és előadóinak ügyét is rendezni kellett, és ezért az 1934/35. tanév első felében a magántanári előadások *valamennyi karon szüneteltek*, ugyanezen tanév második felében azonban a volt magántanárok nagyrésztben — köztük lapunk szerkesztője is — *már ismét folytatták az átszervezett és kibővült egyetem keretében előadásaikat*, egyelőre mint előadók, mindaddig, amíg a magántanárság intézménye végleges rendezést nem nyert, ami egy új az átszervezett József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemre vonatkozó magántanári Képesítési Szabályzat alapján jelen tanév elején történt meg. Az átszervezett egyetem a régebbi magántanárok (s az átmeneti állapotban előadók) nagy részét egyszerűsített eljárással magántanáraivá habilitálta, s a f. évi október hó 5-én a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr többek között *Unger Emil dr*-nak a halgazdaságtanból történt egyetemi magántanári képesítését is a 27.692/1935. sz. a. kelt rendeletével jóváhagyólag tudomásul vette és őt e minőségében megerősítette.

Budapesten tehát a Mezőgazdasági Osztály épületében a halgazdaságtan egyetemi előadásai mindössze egy féléven át szüneteltek, de úgy azelőtt, mint később és jelenleg is szép számú hallgatót vonzottak és vonzanak, ami annál örvendetesebb, mert ez a tantárgy csak ajánlott, de nem kötelező. A haladottabbak részére lapunk szerkesztője a m. kir. halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomáson heti több órában időnkint gyakorlatokat is tart és alkalomszerűen halgazdaságtani kirándulásokat is szokott vezetni.

Jelen félévben a halgazdaságtanból a következő egyetemi előadások folynak:

1. *A Bánya- kohó- és erdőmérnöki karon: Roth Gyula egyetemi ny. r. tanár* az erdőműveléstani, vadászati és halgazdaságtani tanszéken, *Sopronban: Vadászat és halászat*, heti 4 óra és 2 óra gyakorlat.

2. *A Mezőgazdasági és állatorvosi karon (Budapest VIII., Eszterházy utca 3., a mezőgazdasági osztály állattenyésztéstan tanszékéhez tartozóban) dr Unger Emil egyetemi magántanár: A természetes vizek halászata*, heti 2 óra.

A kir. m. Pázmány Péter Tudomány Egyetemen *dr Maucha Rezső egyetemi magántanár: „Hydrologiai életfeltételek”* címen tart egyenest heti 2 órában előadásokat (és időnkint a halélettani állomáson, amelynek ő a vezetője, gyakorlatokat). E tárgykörnek igen sok a halgazdaságtannal való összefüggése, amelynyiben a haltermelés alapját éppen a *hydrologiai életfeltételek alkotják*. Az állomáson tartott gyakorlatokon a két magántanár hallgatói *kölcsönösen is résztvehetnek*. Ilyen gyakorlatok a jövő félévben lesznek hirdetve az egyetemi tanrendekben.

Az októberi szokatlan meleg a tőgazdaságokban természetesen szintén nem volt hatástalan. Így pl. két tőgazdaságban október elején 19—20° C meleg vizet találtunk igen dús planktonnal. A halak takarmányt kitűnően értékesítették, nagyon szépen gyarapodtak! Ismét egy jó példa, hogy a takarmányozásra nem lehet naptár szerinti szabályokat felállítani.

A lehalászás viszont sok helyen nehézségbe ütközik és halasztást szenved a nagy meleg és a *vizhiány* miatt.

Érzéki csalódás a halak világában. Hihetetlennek hangzik, de az idei októberi egészen rendkívüli időjárás valóban alátámasztja annak a keszthelyi halásztelepünkön hallott élettani furcsaságnak valószínűségét, amelyet egy egész halászbokor erősített nekem a telepfelügyelő jelentése után. A kesz-

* az 5. Kar Közgazdasági — Kereskedelmi és Közigazgatási osztályokra, a többi Kar tagozódása kiténik a nevekből.

helyi 600 méteres hálóval október 17-én délután, 20° C. hőmérséklet mellett több, mint 300 kiló pontyot fogtak Balatonszentgyörgy alatt, a Zala-toroktól keletre eső sekély parti vízben. A pontyok úgy csobogtak, nyüzsögtek a nádas szélén, mint májusi „fördés” idején. Amint a halakat a telepen bemázsálásra kosarakba rakták, egy egész sereg hímnek „csorgott a teje!” Azt azonban a halászok sem merték állítani, hogy a nőstényeknek ikrája is látható lett volna. Tény az, hogy ezekben a napokban sokan fürödtek a Balatonban, melynek vizét 16—17 fokosnak mondták. A lapok szerint pár nappal e dátum előtt Délmagyarországban közel 30° — évtizedek óta elő nem fordult — októberi hőség volt és a növények országában is fordultak elő második termések. Lehetséges volna, hogy a pontyokat a felmelegedett víz, a tavaszias verőfény szintén tavaszi illúziókba ringatta volna? hogy a szerelem időszakát vélték visszatérni s ezért verődtek ilyen hatalmas csoportba a megszokott ívőhelyeken? A nőstények ivartermékei természetesen nem lehettek még kifejlődve. Lehetséges-e vajjon élettani szempontból, hogy a tejeseknél valóságos ejakuláció történt? Igen érdekelne erre vonatkozólag Szerkesztő úrnak, a halélettan kiváló művelőjének véleménye.

L. K.

Szerkesztő megjegyzése: A tejes pontyok kétnyaras korukban való ivarérettsége jól ismert jelenség, míg az ikrások csak egy évvel később lesznek ivarérettek. Az idei nagyon meleg októberben tógazdaságokban is megfigyelhető volt az, hogy a kifogott pontyok „eresztették” tejüket, ami egyébként nyáron is észrevehető a másodnyaras pontyokon. Hogy az ilyen, már megérett hímekben a szexuális ösztön felébred és működni kezd, még akkor is, ha érett nőstények nincsenek körülöttük, ez lehetséges, bár a szakirodalomból — pontyokra vonatkozólag — erre adatot nem ismerünk. A fogaspontyokra vonatkozólag vannak azonban megfigyelések a szakirodalomban arra, hogy a hímek szexuális ösztönből üldözik a teljesen éretlen nőstényeket, sőt még hím társaikat is.

A leírt megfigyelés esetében bajos lenne eldönteni, hogy a pontyok csoportosulása elkésztett időben felébredt ívő ösztönnek tulajdonítható-e vagy csupán a szép napos időben a még mindig bőséges táplálék csalogatta-e őket a partok közelében lévő „lelelőre” és sürgésük-forgásuk, ugrándozásuk nem volt-e a szép napos időben csupán *játékkedv*, ami szintén tulajdonsága a halaknak is.

TÁRSULATOK—EGYESÜLETEK

A nemzetközi tudományos Duna-Kutató Bizottság tagjai és résztvevői. (Wien, 1935. szept. 4.)

Balról jobbra *álta*: Dr Ing. Neumann, Prof. Schiller (Wien), Hofrat Rosenauer (Linz), Prof. dr Pesta (Wien), dr T. Kerschner (Linz).
 Útve: Prof. A. Cerny (Wien), Prof. dr Demoll (München), Prof. dr Antipa (Bukarest), Prof. dr Versluys (Wien), dr Maucha és dr Unger (Budapest).

A Nemzetközi Duna-Kutató Bizottság alakuló értekezlete. F. évi szeptember hó 4-től 6-ig Bécsben a dunamenti államokból limnológiával és halászati biológiával foglalkozó szakemberek értekezletre gyűltek össze a bécsi Hydrobiológiai Duna-Állomás kuratoriuma meghívására.

Ennek az értekezletnek az összehívását már a múlt évi belgrádi nemzetközi limnológiai kongresszus alkalmával tervbevette Prof. Adolf Cerny, aki Belgrádban e sorok írójával egyben már a múlt év augusztusában megállapodott, hogy a Dunán és mellékvizéin hazánkban és részben külföldön is megindult haljelölések nemzetközi szabályozása is e speciális Duna-Kutató szervezet keretében lesz legcélszerűbben megvalósítható, mert a bizottság programjába veszi a Duna és mellékvizéi egész limnológiájának feldolgozását.

A bizottságot kellő előkészítés után Prof. dr Versluys bécsi egyetemi tanár, a Hydrobiológiai Duna-Állomás kuratoriumának elnöke f. év szeptember hó 4-ére összehívta. Németországból Prof. dr Demoll, Ausztriából: az elnöklő Prof. dr Versluys, Prof. Cerny, Prof. dr Schiller, Prof. dr Pesta, Hofrat Ing. Rosenauer, (Linz) dr Kerschner, (Linz) hazánkban dr Maucha Rezső és dr Unger Emil, Romániából Prof. dr G. Antipa jelentek meg. A Jugoszlávia részéről meghívott Prof. dr Stankovič más elfoglaltsága miatt távolmaradt, de a Bizottság intencióival egyetért. Bulgária képviselőjének meghívása későbbi időpontra halasztatott.

Az értekezletet megnyitó elnök üdvözölte a megjelenteket. A különböző kutatómunkákra, melyeket minden országban nagyobb számú szakemberek fognak végezni, akik bevonása még a jövő

feladata lesz. A jelenlevő szakemberek közül azonban az egyes speciális szakmáknak megfelelően már most *referenseket* kell választani. Hazánkban a bizottság dr Maucha Rezső egyetemi magántanárt, a halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomás vezetőjét választották a kémiai és fizikai vizsgálatok és módszerek referensévé, Unger Emil dr kísérletügyi főadjunktust és egyetemi magántanárt, pedig a haljelölések és halak referensévé. A többi referensek külföldiek: Prof. dr R. Demoll (München,) (szennyvízkérdés) Prof. A. Cerny (Wien,) (egyben a bizottság ügyvezető központi titkára) Hofrat dr Rosenauer, (Hydrographia, Geológia) Prof. dr Schäferna (Prag), Prof. dr Stankovič (Beograd), Prof. dr Antipa (Bucuresti.) Még néhány referens választása későbbre maradt.

A bizottság máris több szakembert nyert meg a nagyszabású munkához, és az erre való felkérés a közel jövőben minden országban meg fog történni, s az egységes elvek szerinti munka, mely egy évtizedet is igénybe vesz, nemsokára megkezdődik.

Az eddigi munkákról tájékozódás céljából rövid előadásban beszámoltak a bizottság folytatólagos ülésein dr Unger Emil (a hazai haljelölések), dr Maucha Rezső (a kémiai vizsgálatok és módszerek) és Prof. dr Schiller Wien (A Morva folyó vizsgálata). A bizottság állandó székhelye Bécsben lesz, de évenként más dunamenti államban fog üléseket és beszámolókat tartani. A jövő év őszén Budapesten.

A bizottság megtekintette a bécsi Hydrobiológiai Duna-Állomást, melynek kuratoriuma dr Maucha Rezsőt és dr Unger Emil levelező tagjait választotta.

A Tiszai Halászati Társulat október 8-án tartotta évi közgyűlést Szatmárcsékén, melyen Kölcsey Istvan elnököt. Kövessy Győző társulati igazgató ismertette az elmúlt évi működést, azután folyó ügyeket, bérleendési kérelmeket tárgyaltak.

A Szatmár-vitkai Halászati Társulat október 9-én tartotta évi közgyűlést Fehérgyarmaton br. Kende György elnökletével. Kövessy Győző igazgató ismertette a társulat évi működését, azután a számadásokról és költség előirányzat tárgyalattak.

A Soroksári Dunaági Halászati Társulat november hó 4-én Lampl Hugó elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melynek összehívását a vízterületnek jövő évtől kezdődő új bérbeadása tette szükségessé. Heincz Pál társulati igazgató ismertette az új üzemet, amely szerint a bérleti szakaszok határa részben megváltozik. Azután a bérbeadás feltételeit tárgyalták meg, amelynek alapján a pályázati hirdetményt közzéteszik. A Dunaág egyes szakaszai kíméleti területeként lesznek kezelve, ahol csak horoggal szabad halászni a jövő évtől kezdve. I.

Árverési hirdetés.

A Soroksári Dunaági Halászati Társulat a kezelésében levő soroksári Dunaágnak II., IV., V., VI. és VII. jelű üzemszakaszait 1936. évi január hó 1-től számított 6 évi időtartamra zárt írásbeli versenytárgyalás útján haszonbérbe kívánja adni.

Az öt pecséttel lezárt és a boríték címlapján: „Ajánlat a Soroksári Dunaág halászati bérletére“ című felirattal ellátott ajánlatok 1935. évi november hó 28-án délelőtt 10 óráig a Soroksári Dunaági Halászati Társulat helyiségében (Budapest V., Kossuth Lajos tér 11. Földművelésügyi minisztérium, II. emelet 213. szám) nyújthatók be.

Az ajánlatok felbontása 1935. évi november hó 29-én délelőtt 12 órakor a Soroksári Dunaág Munkálatainak M. Kir. Kirendeltségén (Budapest, Erzsébet körút 19. II. em.) fog megtörténni, amelyen az ajánlattevők jelen lehetnek.

Az ajánlat egyes szakaszokra kizárólag külön teendő.

Az ajánlathoz a megajánlott évi bér 10%-ának megfelelő bántópenz letételéről szóló nyugta csatolandó. A bántópenz a Soroksári Dunaág Munkálatainak M. Kir. Kirendeltsége pénztáránál (Budapest VII., Erzsébet körút 19. II. em.) teendő le.

Amennyiben az írásbeli versenytárgyalás kellő eredményre nem vezetne, úgy 1935. évi december hó 18-án délelőtt 12 órakor nyilvános szóbeli árverést tartunk a fent megjelölt kirendeltségnél.

A versenytárgyalás ajánlati és bérleti feltételei, a szerződés-minta, valamint az előírt üzemterv a Földművelésügyi minisztérium II. em. 213. sz. alatti helyiségében megtekinthető és 2 P kiállítási költség fejében beszerezhető.

Az összegnek előzetes beküldése ellenében a nyomtatványokat kívánatra megküldjük.

Budapest, 1935. évi november hó 4-én.

Heincz Pál s. k.
társulati igazgató.

Külföldi lapszemle.

A műtrágyák és a haltenyésztés című cikkében André Emil genfi egyetemi tanár azt a kérdést teszi vizsgálódás tárgyává, hogy vajjon a nyugati országokban rendkívül elterjedt műtrágyázás folytán nem kerülnek-e a lefolyó felszíni vizekkel mérgező anyagok a folyókba és csatornába olyan mértékben, hogy kárt okoznának. Elsősorban Scheuring és Leopoldseeder német biológusok kísérleteire támaszkodva, de saját megfigyeléséből következtetve is arra a következtetésre jut, hogy semmi aggodalomra nincsen ok, mert a folyókba vagy csatornába jutó felszíni vizek, ha hoznak is a műtrágyákból valamelyes mennyiséget, ha a hígítás mértéke többnyire olyan nagy, hogy az effajta vízszennyeződés nem veszélyes még a pisztrángféle halakra sem. Fokozott óvatosságot ajánl azonban a műtrágyák zsákjainak kis állóvizekben vagy

lassú mozgású, kis vízmennyiségű vízfolyásokban való mosását illetően.

A mezőgazdák és tógazdák között ez téren esetleg felmerülő viták vegyi analíziseken kívül közvetlen kísérletekkel dönthetők el és pedig legcélszerűbben oly módon, hogy a vízfolyás vitás szakaszán alkalmas haltartóban szívárványos pisztrángokat helyeznek el és azok állapotából következtetünk a vízszennyeződés élettani hatásaira.

(Bulletin français de pisciculture, 1935. június).

A japánok és a ponty. A japánok a pontyok szívósságát és azt a tulajdonságát, hogy a hálóból vagy a horogról energikus ellenállással és ravasz fogások révén szabadulni igyekeznek, annyira értékelik, hogy a pontyot a bátorságnak és a veszélyben tanúsított nyugalomnak mintaképűl állítják fiaik elé. Becsülésüknek azáltal is kifejezést adnak, hogy minden év ötödik hónapjának ötödik napján pontyalakú papírdíszekkel díszítik házaikat. Érdekes, hogy a szokásjog szerint csak azok a családok díszíthetik házaikat ilyen módon, amelyekben fiúgyermek van.

(Bulletin français de pisciculture, 1935. június).

Pontyvadák eladás!

Gazdaságunkban egynyaras tükrös és pikkelyes pontyvadák kerül eladásra. Szíves érdeklődéseket Maisai Béturadalom Keszőhidegkut címre kérünk.

Újfajta hallépcsők és a velük elért eredmények. A vándorhalak, köztük különösen a lazacfélék, ha ivás idején a vízfolyásokban felfelé tartva akadályra bukkannak, 1—2 méteres magasságkülönbséget is letudnak győzni ugyan, azonban tömeges vonulásoknál a halak nagy része nem tudja feldobni magát ilyen magasra és bizony sok helyen tapasztalták, hogy duzzasztógát beépítése után a lazacok elmaradtak a vízfolyásból és pedig nemcsak a gát feletti folyószakaszból, de a gát alattiakból is, mert a tapasztalat szerint a lazac oda törekszik ivásra, ahova ivadékkorában szerzett ösztönei húzzák. A Dordogne folyóból például a lazac teljesen eltűnt a Bergerac fölötti Tuilières gát megépülte után. Hallépcsőkkel próbálták lehetővé tenni a halaknak a gátaknál való feljutását és a tapasztalat szerint, ha olyan hallépcsőt létesítettek, amelyben a másodpercenkénti sebesség a 3 métert meg nem haladta, a halak feljutottak a gát fölötti folyószakaszba is. A legismertebb ilyen hallétra a *Denil-féle*. Újabb időben több helyről az a megfigyelés érkezett, hogy ezek a hallépcsők ha hidraulikai szempontból kifogástalanok is, biológiai szempontból nem tekinthetők tökéletes megoldásnak. A szerkezet hibái: 1. a sebességcsökkentő alkatrészek hatásaként a felfelé úszó hal egyes szakaszokon hirtelenül erős hátulról jövő áramlást kap, miáltal a víz a kopolytűk alá préselődik és fulladásszerű érzést kelt a halban; 2. a sebességtörő alkatrészek a lépcső szélességét 50 cm-re csökkentik, ami a lazacnak kevés; 3. a lépcsőnek az alsó vízszintbe való betorkollásánál olyan gyenge az áramlás, hogy a gát felett lezuhanó víztömegek örvénylése miatt nehezen fedezhető fel és így a halak nem találják oda. *Sabatier de Lachadenède* újfajta hallépcsőt szerkesztett, melynek lényege az, hogy a sebességcsökkentést nem oldalirányú alkatrészekkel, hanem fenék megfelelő alakításával éri el. Négy ilyen lépcső már működésben van és pedig kitűnő eredménnyel. A lépcsők vízszükséglete a lépcső esésétől függően 800—1200 liter másodpercenként, (a Denil-féle sem kisebb), ami kis víznél tekintélyes veszteség lenne. Szerencsére a lazac csak áradó viznél vándorol és így a lépcsők általában zárva tarthatók és csak az áradás kezdetén nyitandók meg. A gátérdekeltségek és a halászati érdekeltségek közötti viták önműködően záró zsilipablák alkalmazásával kerülhetők el.

(Bulletin français de pisciculture, 1935. július).

A francia halászati közigazgatást átszervezték és önálló halászati felügyelőséget állítottak fel. Eddig ugyanis a vadászattal közös volt a felügyelet. Az új központi szerv a *Service de la Peche et de la Pisciculture* alá négy kerületi halászati felügyelőséget is állítottak fel: 1. Rajna és Szajna medencéje és a tengerparti medence Sélune-ig; 2. A Loire medencéje és a tengerparti medence Sélunetől Serve Niortaise-ig; 3. A Gironde medencéje és a tengerparti medence a spanyol határig; 4. A Rhone medencéje és a Földközi tengerhez tartozó folyók.

A központi halászati felügyelőség élére a nálunk is ismert L. Kreitmann-t állították.

(Bulletin français pisciculture, 1935. június).

A német tógazdák és kereskedők évi összefüvetele Cottbusban azelőtt a halpiac kialakulására fontos esemény volt és halbörze alakulatot vett fel az idők folyamán; a kötések nagy része is ott történt. Ez az összefüvetel 1934. évben elmaradt az idén pedig már teljesen más karaktert öltött, mert most már tisztán haltenyésztők gyűlésévé vált, amely a termelésre vonatkozó kérdéseket tárgyalta, a halpiac helyzetére az elnök csak röviden

terjeszkedett ki, — amennyiben ez év ápr. 1. óta a piac összes kérdéseire nézve a német tógazdaságok egyesülete illetékes. Az évi jelentés a többek közt meglítette a takarmány beszerzés körüli nehézségeket. A folyó évi haltermésre befolyással volt a száraz időjárás, a mi miatt korai lehalászásokat kellett végezni. A hőmérsék általában megfelelő volt egypár májusi hideg éjjeltől eltekintve. Legfontosabb a terménykérdés, mert már az az álláspont, hogy azon tógazdának a ki nem etet, nagyobb a termelési költsége mint aki mérsékelten etet.

A f. évben főleg a rozsnak volt szerepe az etetésnél. A hasvizenyőkór nagy károkat okozott, néhol a halállomány fele is elpusztult. Mindezt egybevetve a f. évi német haltermés valószínűleg alatta marad a tavalyinak.

A halbetegségek korlátozására kiküldött bizottság referált a hasvizenyő tovább terjedése megállításáról, amely igen nehéz feladat. Vífa fejlődött arról, hogy a betegség bejelentését mikép tegyék kötelezővé. Az is lehetetlen, hogy egy tógazdaság részére bizonylatot állítson ki a hatóság, hogy járványmentes, ha a vizsgálat negatív volt is. A hasvizenyőkór kérdése csak úgy deríthető fel ha megfelelő anyagi eszköz áll rendelkezésre, azért az ügyvezető felhívta a tagokat önkéntes adományok nyújtására (Fischerei Zeitung szept. 8.) 7.

Árjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő Rt. és a Zimmer Ferenc halkereskedelmi Rt.-től nyert értesítés szerint október hó folyamán a nagybani halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvízi élőponty	{	nagy	1:40—1:60 P
		közép	1:00—1:20 "
		kicsi	0:90—1:10 "
Édesvízi jegeltponty	{	nagy	0:80—1:00 "
		kicsi	0:35—0:70 "
Balatoni fogassüllő	{	I. oszt.	4:40— — "
		II. "	3:40— — "
		III. és IV. "	2:50—2:60 "
Dunai süllő	{	I. oszt.	4:00—4:80 "
		II. "	3:00—3:50 "
		III. és IV. "	2:40—2:80 "
Harcsa élő	{	2:60—3:00 "	
Harcsa (jegelt)	{	nagy (vágó)	2:80—3:00 "
		közép	2:00—2:40 "
		kicsi	1:00—2:00 "
Márna	{	0:60—0:80 "	
Ön	{	0:60—0:90 "	
Balatoni keszeg	{	0:40— — "	

Forgalom vontatott, irányzat javuló.

A lap kiadásáért felelős: Dr Unger Emil.

HALBIZOMÁNYI ÉS HALÉRTÉKESÍTŐ R.-T.

HALNAGYKERESKEDÉS BUDAPEST

Telep és iroda: Elárusítóhely:
IX., Csarnok tér 5. IX., Közp. vásárcsarnok.
Központi iroda: V., József tér. 8. T.: Aut. 809-22.
TELEFÓNSZÁM: NAPPAL: ÉJJEL: SZÁLL. OSZT.:
AUT. 856-36 AUT. 573-26. AUT. 687-16.
LEVÉLCÍM: BUDAPEST 4., POSTAFIÓK 271.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok r. t. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű gyorsnövésű cseh, bajor egy- és kétnyaras pontyokat, anyapontyokat s minden más tenyészhalat, megtermékenyített fogassüllő-ikrát, valamint etetési üzemre berendezett tógazdaságok részére különféle haltakarmányt.

MAGYAR TÓGAZDASÁGOK R.-T.

BUDAPEST, V., JÓZSEF TÉR 8.

TELEFÓN: AUTOMATA 809—22. SZ.

LEVÉLCÍM: BUDAPEST 4., POSTAFIÓK 271.

Több mint 6000 kat. hold terjedelmű tógazdaságaiból szállít tenyésztésre

nemestörzsű egy és kétnyaras pontyot, pontyanyákat, harcsa-, fogassüllő-ivadékok és fogassüllő-ikrát a következő helyekről: Balatonföldvár, Bia, Bicske, Gelej, Hortobágy, Iszkaszentgyörgy, Mike, Nagyláng, Órpuszta, Pellérd, Sárd, Sáregres, Sárszentmiklós, Somogyzentmiklós, Szabadbattyán, Tápiaiörszecső, Tüsképusztáról és Varáslóról.

BARTA LIPÓTNÉ HALKERESKEDŐ

IRODA: AUT. 850-71
TELEFÓN:
ÜZLET: AUT. 855-84

Budapest, IX. ker.
KÖZP. VÁSÁRCSARNOK

ZIMMER FERENC Halkereskedelmi Rt.

Veszünk és eladunk bármily mennyiségű élő- és jegelthalat.

Telefonszámok:

Központi vásárcsarnok: Aut. 854—48.

Fiókküzet: V., József tér Aut. 816—79.

Iroda: VIII., Horánszky u. 19. J. 335—39.

Budapest, Közp. Vásárcsarnok.

HALÁSZ-HÁLÓ

puha insleg és kötél, hálófonal, parafa-alatt-ság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

ÁDÁM MIKSA RT.-NÁL BUDAPEST

Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6-7. T.: Aut. 843-10.

..... A Ferenc József hid és Erzsébethid között

Fiókküzet: VII., Thököly út 16. szám. T.: József 361-71.

..... A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt